

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดและเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับเป็นแนวทางการบริหารจัดการ และพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงให้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘” ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการนี้เรียกว่า “แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘”

๒. ให้ใช้ประกาศกระทรวงนี้ เป็นแนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาทุกสาขาวิชา สำหรับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรเก่าเพื่อปรับปรุงใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๓. สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาให้มีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา และควรกำหนดตัวบ่งชี้ด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐานอื่น ๆ อาทิ จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร สัดส่วนนักศึกษาต่ออาจารย์ผู้สอน

๔. ระบบการจัดการศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทุกระดับกำหนดให้ใช้ระบบทวิภาคเป็นระบบมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่มิได้จำกัดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ระบบทวิภาคในการจัดการศึกษาเพียงระบบเดียว สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาระบบอื่นได้เช่นกัน อาทิ ระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค กรณีที่สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาระบบอื่น จะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานั้นไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งภาคการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา การคิดหน่วยกิต รายวิชาภาคทฤษฎีและรายวิชาภาคปฏิบัติ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม การทำโครงการหรือกิจกรรมอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้ง รายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตระบบดังกล่าวกับหน่วยกิตระบบทวิภาค

อนึ่ง ระบบการจัดการศึกษาอื่นใดที่สถาบันอุดมศึกษานำมาใช้ในการจัดการศึกษาควรเป็นระบบมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๕. การจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

วิชาศึกษาทั่วไปมีเจตนารมณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยให้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ จนเกิดความซาบซึ้งและสามารถติดตามความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้นได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้มีเนื้อหาวิชาที่เบ็ดเสร็จในรายวิชาเดียว ไม่ควรมีรายวิชาต่อเนื่องหรือรายวิชาขั้นสูงอีก และไม่ควรนำรายวิชาเบื้องต้นหรือรายวิชาพื้นฐานของวิชาเฉพาะมาจัดเป็นวิชาศึกษาทั่วไป

๖. การเปิดสอนหลักสูตรระดับอนุปริญญา

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักในการเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญา เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ออกมารับใช้สังคม รวมทั้งมุ่งเน้นการเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพระดับสูง ให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ สำหรับการผลิตบุคลากรในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ระดับประกาศนียบัตรและระดับอนุปริญญา) ควรเป็นภารกิจของสถานศึกษาประเภทอื่น เช่น วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นต้น ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่จะเปิดสอนหลักสูตรระดับอนุปริญญา ควรมีเหตุผลความจำเป็นในการเปิดสอนและต้องคำนึงถึงความต้องการบุคลากรในสาขาวิชานั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งคำนึงถึงความซ้ำซ้อนในการเปิดสอนสาขาวิชาที่มีการเปิดสอนอยู่แล้วในสถาบันอื่น

๗. จำนวนและคุณภาพของอาจารย์

๗.๑ คุณภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี ซึ่งมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีต้องมีประสบการณ์ในการสอนและได้รับการพัฒนาให้มีคุณวุฒิสูงขึ้น รวมทั้งได้รับตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้น

๗.๒ อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่หลักทางด้าน การสอนและการวิจัย และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตรที่เปิดสอน (มิใช่

เต็มเวลาตามเวลาทำการ) ทั้งนี้ อาจารย์ประจำในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ และต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรหนึ่งหลักสูตรใดในขณะหนึ่ง ๆ เท่านั้น

ในกรณีที่หลักสูตรร่วมระหว่างสถาบันหรือหลักสูตรความร่วมมือของหลายสถาบัน อาจารย์ประจำของสถาบันในความร่วมมือนั้น ให้ถือเป็นอาจารย์ประจำในความหมายของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

๓.๓ อาจารย์ประจำหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดเผยข้อมูลรายชื่อและคุณวุฒิของอาจารย์ในแต่ละหลักสูตร ทั้งคณาจารย์ประจำและคณาจารย์พิเศษในแต่ละภาคการศึกษา สำหรับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณาจารย์ทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าวในระดับบัณฑิตศึกษา ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนในการทำหน้าที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอนตามที่เกณฑ์กำหนด โดยเผยแพร่ในเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์พร้อมทั้งปรับปรุงให้ทันสมัยตลอดเวลา และให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการผดุงรักษามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาสืบไป

๓.๔ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ให้มีภาระหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามประเมินผลหลักสูตร และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๕ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักต้องเป็นอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมอาจเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันก็ได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลนผู้ทรงคุณวุฒิ อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมให้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้โดยอนุโลม

อนึ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมอาจเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ แต่ต้องไม่เป็นประธานกรรมการ และต้องเข้าสอบวิทยานิพนธ์ด้วยทุกครั้ง

๓.๖ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน โดยไม่ต้องพิจารณาด้านคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นบุคลากรประจำในสถาบันเท่านั้น ส่วนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจเป็นบุคลากรประจำในสถาบันหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้น ๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการวิชาชีพด้านนั้น ๆ เทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับ ๕ ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด

ในกรณีหลักสูตรปริญญาเอกไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน ที่ได้รับคุณวุฒิปริญญาเอก หรือไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชาที่เปิดสอน สถาบันอุดมศึกษาอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะตำแหน่งเป็นกรณี ๆ ไป โดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา และต้องแจ้งคณะกรรมการอุดมศึกษาให้รับทราบการแต่งตั้งนั้นด้วย

ผู้ได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์และศาสตราจารย์พิเศษ ให้ประเมินผลงานทางวิชาการให้เทียบเคียงได้กับผลงานของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นที่เทียบเคียงและยอมรับให้เทียบเท่ากับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา

๘. ภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้นับรวมจำนวนนักศึกษาเก่าที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาด้วย

๘. การสอบผ่านภาษาต่างประเทศ

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก กำหนดให้ต้องสอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย ๑ ภาษา เกณฑ์ดังกล่าวให้ใช้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้เรียนในหลักสูตรเดียวกันไม่จำเป็นต้องเรียนภาษาต่างประเทศภาษาเดียวกันก็ได้ ภาษาต่างประเทศในที่นี้ หมายถึง ภาษาที่เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าความรู้เพื่อทำวิทยานิพนธ์ สำหรับหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาอังกฤษหากผู้เรียนชาวต่างประเทศรายใดมีการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ยอมให้กำหนดเป็นภาษาไทยได้ ยกเว้นกรณีที่ผู้เรียนเป็นคนไทย ต้องกำหนดเป็นภาษาต่างประเทศ ส่วนหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาไทย ต้องกำหนดเป็นภาษาต่างประเทศเท่านั้น

๑๐. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ควรให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ เนื่องจากตำราต่าง ๆ ที่จะใช้ศึกษาต่อขอองค์ความรู้ในระดับสากลด้วยตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นตำราภาษาอังกฤษ และควรให้ความสำคัญกับภาษาไทยเพื่อเป็นเอกลักษณ์และภาคภูมิใจในความเป็นไทย

๑๑. การสอบวิทยานิพนธ์ ควรเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ โดยเฉพาะวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ซึ่งมีการเสนอผลงานวิจัยที่สามารถตรวจสอบได้

๑๒. การเปิดสอนหลักสูตรปริญญาเอก (แบบ ๑)

การเปิดสอนหลักสูตรปริญญาเอก (แบบ ๑) ซึ่งเป็นแผนการศึกษาแบบทำวิทยานิพนธ์อย่างเดี่ยว ให้สถาบันอุดมศึกษาคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

๑๒.๑ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต้องมีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นผลงานที่ชี้ชัดได้ว่าสามารถที่จะสนับสนุนการวิจัยในสาขาวิชาที่เปิดสอนได้

๑๒.๒ สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีหลักสูตรที่ดี มีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเชื่อถือได้ และมีทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ

๑๒.๓ สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะรองรับ และสนับสนุนงานวิจัยของผู้เรียน

๑๒.๔ สถาบันที่จะเปิดสอนควรมีเครือข่ายความร่วมมือสนับสนุน

๑๒.๕ สถาบันที่จะเปิดสอนควรพร้อมที่จะร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นได้

๑๓. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๓.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต มิใช่ส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาโท ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หากต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้เข้าศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน โดยเทียบโอนหน่วยกิตได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของหลักสูตรที่จะเข้าศึกษา

๑๓.๒ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มิใช่ส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาเอก ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง หากต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ให้ใช้คุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าเข้าศึกษา

๑๓.๓ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษา ๖ ปี หรือเทียบเท่าปริญญาโท สามารถเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงได้โดยไม่ต้องเข้าศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาโทมาก่อน

๑๔. ปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา

การออกใบปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา (Transcript) ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา ให้ตรงกับที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรฉบับที่เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบหรือรับรอง ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาเมื่อนำไปสมัครงานหรือศึกษาต่อ

๑๕. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

อดิศักดิ์ โปธารามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

แนวปฏิบัติในการนำเสนอหลักสูตรระดับอุดมศึกษาต่อ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. หลักสูตรใหม่ (หลักสูตรที่ไม่เคยเปิดสอนในระดับและสาขาวิชานั้นมาก่อน)

1.1 หลักสูตรที่จะเปิดสอนควรสอดคล้องนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาประเทศ และความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและสังคม

1.2 หลักสูตรที่จะเปิดสอนต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรองจากคณะกรรมการระดับคณะ กรรมการการวิชาการมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน หรือคณะกรรมการที่มีหน้าที่พิจารณาแต่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น

1.3 หลักสูตรที่เปิดสอนต้องมีโครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายและ/หรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (ถ้ามี)

1.4 สถาบันอุดมศึกษาควรมีศักยภาพและความพร้อมในการเปิดดำเนินการหลักสูตร ทั้งด้านคณาจารย์ ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน และปัจจัยเกื้อหนุนอื่นๆ

1.5 หลักสูตรที่เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันก่อนเปิดสอน

1.6 หลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากมหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันแล้ว ต้องเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติ เพื่อพิจารณารับทราบหรือรับรองหลักสูตร หากไม่ได้ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดอาจจะไม่ได้รับการพิจารณารับทราบหรือรับรองหลักสูตร

1.7 เอกสารที่เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย

1.7.1 หลักสูตรที่เสนอต้องมีหัวข้อและรายละเอียดการจัดทำเอกสารหลักสูตร ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

1.7.2 แบบเสนอข้อมูลหลักสูตรที่กรอกข้อมูลครบถ้วน โดยอธิการบดีลงนามรับรองความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมดพร้อมประทับตราสถาบันทุกหน้า

1.7.3 สำเนามติสภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันที่เห็นชอบหรืออนุมัติหลักสูตร

1.7.4 เอกสารหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ จำนวน 5 เล่ม พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล

(CD/.....)

1.7.5 หากมีเอกสารประกอบหลักสูตรฉบับสมบูรณ์หรืออ้างอิง อาทิ ระเบียบ หรือข้อบังคับ ให้จัดทำเป็นเอกสารผนวกแนบท้ายหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

1.8 ในกรณีที่เอกสารหลักสูตรมีความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณารับทราบหรือรับรองหลักสูตรภายใน 120 วัน

2. หลักสูตรปรับปรุง

2.1 หลักสูตรฉบับปรับปรุง (เป็นการปรับปรุงในสาระสำคัญของหลักสูตร อาทิ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ชื่อหลักสูตร ชื่อปริญญา เนื้อหาสาระสำคัญในหมวดวิชาเฉพาะและระบบการศึกษา)

2.1.1 หลักสูตรฉบับปรับปรุงควรผ่านการพิจารณากลั่นกรองจากคณะกรรมการระดับคณะ กรรมการวิชาการของมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน หรือคณะกรรมการที่มีหน้าที่พิจารณาแต่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น

2.1.2 หลักสูตรฉบับปรับปรุงก่อนเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยหรือสถาบัน

2.1.3 หลักสูตรฉบับปรับปรุงต้องมีโครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

2.1.4 หลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติแล้ว ต้องเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติ เพื่อพิจารณารับทราบหรือรับรองหลักสูตร หากไม่ได้ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดอาจจะไม่ได้รับการพิจารณารับทราบหรือรับรองหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

2.1.5 เอกสารที่เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย

1) หลักสูตรที่เสนอต้องมีหัวข้อและรายละเอียดการจัดทำเอกสารหลักสูตรตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และจัดทำตารางเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตร เดิมและหลักสูตรฉบับปรับปรุง

2) แบบเสนอข้อมูลหลักสูตรที่กรอกข้อมูลครบถ้วน โดยอธิการบดีลงนามรับรองความ ถูกต้องของข้อมูลพร้อมประทับตราสถาบันทุกหน้า

3) สำเนามติสภามหาวิทยาลัยหรือสถาบัน ที่เห็นชอบหรืออนุมัติหลักสูตรฉบับปรับปรุง

4) เอกสารหลักสูตรฉบับปรับปรุงจำนวน 5 เล่ม พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล (CD/.....)

5) หากมีเอกสารประกอบหลักสูตรฉบับสมบูรณ์หรืออ้างถึง อาทิ ระเบียบ หรือ ข้อบังคับ ให้จัดทำเป็นเอกสารผนวกแนบท้าย

2.1.6 ในกรณีที่เอกสารหลักสูตรมีความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการเสนอให้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณารับทราบหรือรับรองหลักสูตรปรับปรุงภายใน 120 วัน

2.2 หลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย (เป็นการปรับปรุงในระดับรายวิชา อาทิ การเปลี่ยนชื่อรายวิชา การเปลี่ยนรหัสรายวิชา การเพิ่มรายวิชาเลือก และการปรับคำอธิบายรายวิชา โดยไม่กระทบโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะ)

2.2.1 หลักสูตรปรับปรุงควรผ่านการพิจารณากลั่นกรองจากคณะกรรมการระดับคณะ กรรมการวิชาการของมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน หรือคณะกรรมการที่มีหน้าที่พิจารณาแต่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น

2.2.2 หลักสูตรที่ปรับปรุงก่อนเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยหรือสถาบัน

2.2.3 เอกสารที่เสนอต้องมีหัวข้อและรายละเอียดสาระของหลักสูตรในส่วนที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

2.2.4 ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำเอกสารการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบหรือรับรองเป็นรายภาคการศึกษา

2.2.5 ในกรณีที่หลักสูตรได้มีการปรับปรุงแก้ไขหลายครั้ง ให้รวบรวมและสรุปจัดทำเป็นเอกสารฉบับเดียว

2.2.6 ให้ส่งเอกสารตามข้อ 2.2.5 จำนวน 5 ฉบับ พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล (CD/.....)

อนึ่ง การรับทราบหรือรับรองหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุง จะเป็นไปภายใต้เงื่อนไขที่ว่า มหาวิทยาลัย/สถาบันได้จัดทำหลักสูตรสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร นโยบาย และ/หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น หากมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่อาจส่งหลักสูตรดังกล่าวไปให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณารับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน รวมทั้งกำหนดเงินเดือนที่ควรได้รับและระดับตำแหน่งที่ควรแต่งตั้ง

หัวข้อและรายละเอียด.....

หัวข้อและรายละเอียดการจัดทำเอกสารหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ/ให้ความเห็นชอบ

1. **ชื่อหลักสูตร** ให้ระบุชื่อเต็มของหลักสูตรพร้อมสาขาวิชา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (สำหรับปกหน้า ให้ระบุชื่อเต็มของหลักสูตรพร้อมสาขาวิชาและระบุว่าเป็นหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุง และ ปี พ.ศ.)
2. **ชื่อปริญญา** ให้ระบุชื่อเต็มละอักษรย่อของปริญญา ทั้งทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้มีความสอดคล้องกัน สำหรับชื่อภาษาไทยให้ใช้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาของสถาบัน หรือตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. **หน่วยงานรับผิดชอบ** ให้ระบุภาควิชา คณะ มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน
4. **ปรัชญาและ/หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร** ให้แจ้งปรัชญาและ/หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างชัดเจน เช่น เพื่อผลิตบัณฑิตประเภทและคุณลักษณะใด และ/หรือเป็นวัตถุประสงค์พิเศษอันใดของสถาบันอนุดมศึกษานั้น เป็นต้น
5. **กำหนดการเปิดสอน** ให้ระบุปีการศึกษาที่จะเปิดดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับทราบ/เห็นชอบหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินการเปิดสอนในปีที่กำหนดได้ ให้แจ้งเหตุผลและความจำเป็นให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ
6. **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา** ให้ระบุคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา เช่น คุณวุฒิ แต่มระดับคะแนนเฉลี่ย ประสพการณ์ และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
7. **การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา** ให้แจ้งวิธีการและขั้นตอนการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาโดยสังเขป
8. **ระบบการศึกษา** ให้แจ้งระบบการศึกษา การคิดหน่วยกิตรายวิชาภาคทฤษฎี รายวิชาภาคปฏิบัติ และการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม
9. **ระยะเวลาการศึกษา** ให้ระบุระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร และระยะเวลาที่ให้ศึกษาได้อย่างน้อยและอย่างมากของหลักสูตรนั้น
10. **การลงทะเบียนเรียน** ให้ระบุจำนวนหน่วยกิตอย่างน้อยและอย่างมากที่ให้ลงทะเบียนเรียนได้ในแต่ละภาคการศึกษา
11. **การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา** ให้แจ้งเกณฑ์การวัดผลและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรอย่างละเอียด
12. **อาจารย์ผู้สอน** ให้แยกเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร (เฉพาะหลักสูตรบัณฑิตศึกษา) และอาจารย์พิเศษโดยแจ้งรายชื่อ คุณวุฒิและสาขาวิชา ตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้า วิจัย หรือการแต่งตำรา (ถ้ามี) รวมทั้งภาระการสอนทั้งที่มีอยู่แล้ว และที่จะมีในหลักสูตรที่เปิดสอนใหม่

13. **จำนวนนิสิตนักศึกษา** ให้แสดงจำนวนนิสิตนักศึกษาที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตร และจำนวนบัณฑิตที่คาดว่าจะจบในแต่ละปีการศึกษา เป็นระยะเวลา 5 ปีการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น
14. **สถานที่และอุปกรณ์การสอน** ให้แจ้งสถานที่และอุปกรณ์การสอนทั้งที่มีอยู่แล้วและที่ต้องการเพิ่มในอนาคต
15. **ห้องสมุด** ให้แจ้งจำนวนหนังสือ ตำราเรียน วารสาร และเอกสารอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนหรืออยู่ในระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์
16. **งบประมาณ** ให้แจ้งงบประมาณ โดยแยกรายละเอียดตามหัวข้อการเสนอตั้งงบประมาณ รวมทั้งงบประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตตามหลักสูตรนั้น
17. **หลักสูตร** ให้ระบุรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) **จำนวนหน่วยกิต** ให้ระบุหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

(2) **โครงสร้างหลักสูตร** ให้แสดงโครงสร้างหรือองค์ประกอบของหลักสูตร โดยแบ่งเป็นหมวดวิชาให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ตัวอย่าง

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	135	หน่วยกิต
ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	<u>36</u>	หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6	หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาภาษา	12	หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์	12	หน่วยกิต
ข. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	<u>93</u>	หน่วยกิต
- วิชาแกน	30	หน่วยกิต
- วิชาเอก	45	หน่วยกิต
- วิชาโท	18	หน่วยกิต
ค. หมวดวิชาเลือกเสรี	<u>6</u>	หน่วยกิต

(3) **รายวิชา** ให้ระบุเลขประจำรายวิชา ชื่อรายวิชาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวนหน่วยกิต จำนวนชั่วโมงบรรยาย จำนวนชั่วโมงปฏิบัติ และจำนวนชั่วโมงศึกษาด้วยตนเอง

ตัวอย่างที่ 1 จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)

114 - 101 อังกฤษ 1 2 (2-0-4)

English 1

163 - 101 การเขียนแบบวิศวกรรม 1 2 (1-2-3)

Engineering Drawing 1

- (4) **แผนการศึกษา** ให้แสดงรายวิชาที่จัดสอนตามหลักสูตรในแต่ละภาคการศึกษาจนครบตามหลักสูตร
ตัวอย่าง

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1

	หน่วยกิต
082 – 101 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3 (3-0-6)
612 – 211 เศรษฐกิจไทย	3 (3-0-6)

ฯลฯ

- (5) **คำอธิบายรายวิชา** ให้เขียนคำอธิบายรายวิชาเป็นภาษาไทย หรือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้มีรายละเอียดครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญของรายวิชานั้น

18. **การประกันคุณภาพของหลักสูตร** ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ
- การบริหารหลักสูตร
 - ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน
 - การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา
 - ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
19. **การพัฒนาหลักสูตร** ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมิน เพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี
20. **จำนวนเอกสาร** ให้สถาบันอุดมศึกษา จัดส่งเอกสารหลักสูตรให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 5 ชุด พร้อมทั้งแนบมติการให้ความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย/สถาบัน
-